

صفحه حافظه روزنامه «فرهیختگان» شنبه هر هفته با خبرها و روایت‌هایی از روزنامه‌ها و رسانه‌های سال‌های گذشته در همان هفته «حافظه» تاریخی شما را به چالش می‌کشد. مسروری بر وقایع ۱۸ اردیبهشت تا ۲۴ اردیبهشت را در شماره امروز از نظر می‌گذرانید.

محسن تاجیک

روزنامه‌نگار

۱۸ اردیبهشت

۱۳۲۴/اعلام‌یابان جنگ جهانی دوم

هاری ترومن، رئیس‌جمهور آمریکاطی نطقی خاتمه‌جنگ جهانی دوم را اعلام کرد. در تهران نیز به مناسبت خاتمه‌جنگ جهانی ۱۰۱ تیر شلیک کردندوتعطیل عمومی شد.

۱۳۶۱/آزادسازی هویزه در عملیات بیت‌المقدس

در جریان عملیات بزرگ بیت‌المقدس، نیروهای ایران با نزدیک شدن به مرزهای بین‌المللی واستقرار در ۱۷ کیلومتری نوار مرزی، شهر هویزه را که از ماه‌های آغازین جنگ، در اشغال نیروهای بعث بود، به محاصره درآورده وبا فرار وعقب‌نشینی نیروهای عراقی، این شهر آزاد شد.

۱۳۹۷/خروج یک جانیه آمریکا از توافق هسته‌ای (برجام)

دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا طی بیانیهای اعلام کرد ایالات‌متحده آمریکا به صورت یک‌جانبه از توافق هسته‌ای ایران با کشورهای ۵+۱ (برجام) خارج می‌شود.

۱۹ اردیبهشت

۱۳۵۹/ طرح آرم جمهوری اسلامی به تصویب رسید

طرح آرم جمهوری اسلامی به‌امام خمینی ارائه‌شد ومردتایید بنیانگذار جمهوری اسلامی گرفت قرار کرد.

۱۳۶۷/ صدور قطعنامه ۶۱۲ شورای امنیت درمورد کاربرد سلاح‌های شیمیایی در جنگ

شورای امنیت سازمان ملل قطعنامه ۶۱۲ را در رابطه با جنگ ایران و عراق صادر کرد. در این قطعنامه بدون آنکه از کشوری خاص به‌عنوان استفاده‌کننده سلاح‌های شیمیایی یاد شود، تنها کاربرد این سلاح‌ها به‌صورت کلی محکوم شد.

۲۰ اردیبهشت

۱۳۵۹/ انتصاب آیت‌الله خامنه‌ای ودکتر چمران در شورای عالی دفاع

امام خمینی در حکمی آیت‌الله خامنه‌ای ودکتر چمران را به‌عنوان مشاوران خود در شورای عالی دفاع منصوب کردند.

۲۱ اردیبهشت

۱۳۳۳/ پایان دادگاه تجدیدنظر مصدق

دادگاه تجدیدنظر نظامی وقایع ۲۵ تا ۲۸ مرداد ۳۲ که به موجب آن دولت مصدق سقوط کرد، به پایان رسید ودکتر محمد مصدق وسرتیپ تقی ریاحی به‌سه‌سال حبس محکوم شدند.

۱۳۵۹/ ایپوستن رسمی اروپای غربی به آمریکا در تحریم اقتصادی ایران

پس از پایان مهلت آزادسازی گروگان‌های آمریکایی لانه جاسوسی وبه نتیجه‌نرسیدن مذاکرات ایران و آمریکا برای آزادی گروگان‌ها، تعدادی از کشورهای اروپایی به‌طور رسمی، تحریم اقتصادی ایران را اعلام کردند.

۲۲ اردیبهشت

۱۳۴۹/ استقلال بحرین از ایران به تایید سازمان ملل متحد رسید

شورای امنیت سازمان ملل متحد استقلال بحرین را تایید کرد وبه این ترتیب، این کشور جزیره‌ای، مستقل شد. پیش از آن و در سال ۱۳۴۷ محمد رضا پهلوی، شاه ایران اعلام کرده بود حاضر است از حاکمیت ایران بر بحرین چشم‌پوشی کند وسرانجام با هماهنگی ایران و انگلیس کار به‌دیپلک سازمان ملل واگذار شد.

۲۳ اردیبهشت

۱۳۵۸/ لغونهایی کاپیتولاسیون در ایران پس از پیروزی انقلاب اسلامی

سه‌ماه پس از پیروزی انقلاب با تصویب شورای انقلاب اسلامی، حق کاپیتولاسیون و امتیازات وملحقات آن برای همیشه وبه‌طور نهایی لغو شد. طبق این مصوبه استفاده از ایزنان نظامی آمریکا از مصونیت‌ها ومعافیت‌های قراردادین (کاپیتولاسیون) ملغی شد.

۲۴ اردیبهشت

۱۳۲۶/ تشکیل رژیم جعلی اسرائیل با اشغال اراضی فلسطین

با حمایت آمریکا و انگلیس، اراضی کشور فلسطین در غرب آسیا تحت‌اشغال صهیونیست‌ها درآمد ورژیم جعلی به‌نام اسرائیل تشکیل شد.

آیت‌الله منتظری:

اگر کیان نظام اسلامی در خطر باشد تجسس از توطئه‌گرو هک‌ها از اهم واجبات است

آیت‌الله منتظری ۲۴ اردیبهشت ۶۲ و در جمع مسئولان حراست و امنیت دفتر نخست‌وزیری درباره لزوم اقدام عملی علیه گروهک‌ها و توطئه‌های آنها اظهار داشت: «از نظر اسلام به‌عنوان احکام اولیه تجسس در امور دیگران و اطلاع از آنها حرام است و کسی حق ندارد در احوال و امور شخصی دیگران تحقیق و تجسس نماید ولی هرگاه پای حکومت اسلامی و حفظ اجتماع مسلمین و دفع خطر توطئه دشمنان اسلام در میان باشد به‌عنوان حکم ثانویه، نه فقط تجسس در این گونه امور جایز است بلکه اگر کیان نظام اسلامی و حیثیت آن در خطر باشد، تجسس و اطلاع از توطئه‌ها و آگاهی بر آنها به‌منظور اقدام عملی و جلوگیری از این خطر از اهم واجبات خواهد بود و در این راه باید دولت اسلامی افراد لایق و با کفایت و متعهد نسبت به ضوابط شرع را مسئول این مهم بنماید. کوچک‌ترین ضعف و مسامحه در این گونه امور حرام است.»

میرحسین موسوی:

موضع‌گیری‌های نهضت آزادی با مواضع آمریکا و استکبار جهانی تنظیم می‌شود

تحت‌تأثیر افکار جهانی و درنهایت آمریکا قرار می‌دهند و درحقیقت موضع‌گیری‌سیاسی اینهانتظیم‌می‌شودموضع‌گیری‌های استکبار در سطح جهانی. در اسناد لانه جاسوسی نیز مدارکی داریم که مثلاً فلانی این خصلت‌ها را دارد یا به‌داوری آمریکا نسبت به ایران اهمیت می‌دهد. در دو، سه ماه اخیر جریان‌هایی در سطح دنیا وبه‌دنبال آن در ایران علیه‌جنگ وتبلیغاتی برای کشیدن ایران به‌صلحی که‌به‌نفع آمریکا باشد، شده‌است. این نوع موضع‌گیری‌ها را مردم باحضور خود عملاختنی می‌کنند.»

مجید انصاری:

آنها که می‌گویند «ما خودمان مشکل داریم، چرا به مردم فلسطین کمک می‌کنیم؟»

منطق یزیدی دار ند

می‌تواند بگوید به این اظهارنظرها؟ امروز سازش‌کارترین رهبران عرب و محافظه‌کارترین نویسندگان جهان اسلام نتوانستند وضعیت فلسطین را تحمل کنند و این اقدامات راست‌نوده‌اند. مگر امام خمینی (ره)، حسین فهمیده‌را به‌عنوان هبر ما معرفی نکرد؟ مگر او جز اینکه‌به‌خودنارنجک بست و خود را جلوی تانک دشمن منفجر کرد، کار دیگری انجام داد؟ اگر این حرف‌ها را شارون و رسانه‌های اسرائیلی بزنند، توقعی از آنان نیست، چون آنها زمانی‌راضی می‌شوند که یک فلسطینی هم در سرزمین فلسطین نباشد. اما آیا یک مسلمان می‌تواند این حرف را بزند؟ دل مردم اراخالی می‌کنندومی‌گویند: ما خودمان مشکل داریم، گرانی داریم، حالا چه وقت کمک به مردم فلسطین است؟! این منطق، منطق یزید است. این منطق، منطق سیدالشهدا(ع) و پیغمبر(ص) نیست و خوشبختانه اکثریت، بلکه همه ملت ایران این منطق را ندارند. به‌خدا قسم، امروز مردم فلسطین به‌نمایندگی از من و شما در خط مقدم دفاع از تمام جهان اسلام در حال جنگ هستند.»

حافظه

گروه سیاست

هشتمی‌رفسنجلی:

آمریکا برای برقراری رابطه با ایران به التماس افتاد

آمریکا حتی زمانی که مدعی است می‌خواهد رابطه برقرار کند، دست از شیطنت و تقلب بر نمی‌دارد

۲۳ اردیبهشت ۶۶، تیم هولدین، خبرنگار انگلیسی که به‌ایران مسافرت کرده‌بود، در مصاحبه‌ای با هاشمی‌رفسنجانی، رئیس‌مجلس ایران نظرات وی را درباره رابطه ایران و آمریکا، صدور شعارهای انقلاب به جهان و حمایت ایران از گروه‌های مقاومت در خاورمیانه جویا شد. در ادامه بخشی از این گفت‌وگو را می‌خوانید.

۱۱۱

زمانی که من در نماز جمعه از سخنرانی شما فیلم و خبر تهیه می‌کردم حس کردم، شما از شکسته شدن ایجاد ارتباط آمریکا با ایران یک مقدار متأسف شده‌اید؟ آیا این اظهار تأسف هنوز هم ادامه دارد؟

هیچ وقت روابطی نبوده‌است، تلاشی بود که آمریکایی‌ها برای ایجاد رابطه می‌کردند که موفق نشدند و ما هم متأسف نشدیم.

آیا این واقعیت دارد که آمریکایی‌ها از مدت‌ها قبل سعی در ایجاد رابطه با جمهوری اسلامی داشته‌اند و حتی منابعی در اروپا می‌گویند که چهار سال پیش یعنی سال ۱۹۸۳ مورفی و یک ژنرال آمریکایی برای ایجاد رابطه با ایران آمده‌اند؟ آیا اینجور تلاش‌ها از سوی آمریکایی‌ها واقعیت دارد؟

چنین مطالبی واقعیت ندارد و کسی غیر از همین گروه ملک فارلین که مخفیانه به‌طور قاچاق به ایران آمده‌اند به ایران نیامده‌است. البته آمریکایی‌ها از آن موقع که فهمیده‌اند نمی‌توانند انقلاب اسلامی ایران را از پای دربیاورند با پیغام‌ها و انواع حيله‌ها به فکر بوده‌اند که جای پایی در ایران داشته باشند ولی آمدن شان همان موقعی بود که تا به حال گفته شده‌است.

در حال حاضر مساله اتحاد شوروی مطرح است. به نظر می‌رسد اتحاد شوروی بیشتر از تمام کشورهای دیگر عراق را در جنگ با ایران مسلح می‌کند. حتی بیشتر از انگلیس‌ها و آمریکایی‌ها. چرا در شعارها و

صحبت‌ها که می‌شود بیشتر غرب مورد حمله قرار می‌گیرد تا اتحاد شوروی؟

به‌خاطر سوابق جنایاتی که آمریکایی‌ها در ایران داشته‌اند. چون ملت ما آمریکا را مسئول جنایات شاه می‌داند و هر چه در ایران اتفاق افتاده‌است، با حمایت آمریکا و بعضی از دول غربی بوده‌است و در همین جنگ هم دست آمریکا از طریق کشورهایی همچون اردن، مصر و کویت که حمایت بی‌دریغ از جنگ می‌نمایند و پول اسلحه‌های شوروی را همین کشورهای عربی عامل آمریکا پرداخت می‌کنند، ملت ما اینها را می‌بیند. به علاوه بعد از انقلاب هم آمریکایی‌ها در ایران مسافرت‌شان را تبدیل به جاسوس‌خانه کرده بودند و علیه انقلاب توطئه می‌کردند، الان هم دشمنان ما و ضدانقلاب عمدتاً در آمریکا و کشورهای غربی حمایت می‌شوند. اینها همه موجب می‌شود ملت ما با نسبت به نیت سوء آنها به مقدار زیاد و به حق بدبین کند.

خواستگه‌های شما از ایالات متحده چیست که براساس آن هرگونه توسعه روابط بین جمهوری اسلامی و آمریکا امکان پذیر شود؟

همان طوری که گفتیم شیطنت‌هایی که آمریکایی‌ها قیل و بعد از انقلاب علیه ما کرده‌اند عامل اصلی خشم ملت ماست. در آینده نزدیک من نمی‌بینم به این آسانی آمریکایی‌ها بتوانند نظر ملت ما را به خودشان تعدیل کنند و اگر راهی داشته‌باشد از طریق دست برداشتن از شیطنت‌هاست یعنی مردم ما باید بفهمند که در عمل آمریکا دست از شیطنت‌هایش برداشته و دشمنی و ملت ما نمی‌کند.

اما خشم شما علیه ایالات متحده آمریکا باعث این نشده‌است سلاح‌هایی که آنها داشته‌اند را دریافت نکنید.

موسوی‌خوینینی‌ها:

ما اجازه نداریم از غیر ولی فقیه اطاعت کنیم

سیدمحمد موسوی خوئینی‌ها ۲۰ اردیبهشت ۶۲ در گفت‌وگوی اختصاصی با روزنامه کیهان درباره رابطه مردم با ولی فقیه گفت: «مادر اسلام دلیل خاصی داریم که پیامبر اسلام برای یک دوره که حدود ۲۰۰ یا نزدیک به ۲۰۰ سال اشخاصی رامعین کرده‌اند اما بعد از این دوره ۲۰۰ ساله شخصی معین نکرده. ضابطه‌معین کرده که با آن ضابطه از اینجا به بعد نقش مردم را دخالت داده‌اند و فرموده‌اند با این ضابطه مردم انتخاب کنند، بعد از این دوره معصومین فرموده‌اند این دو ضابطه یعنی اول ضابطه تفقه و دوم هم عدالت است. مردم در جامعه برگردند و آن کسی که بیش از همه کس آگاه به دین است و فقیه است و عادل چرا که آن کسی که فقیه در دین است و می‌خواهد این دین را بین مردم اجرا کند خودش باید بیش از همه ببیند به او باشد. بنابراین یک چنین فردی که فقیه و عالم هست، نزدیک‌ترین فرد به امام معصوم است و امام معصوم نزدیک‌ترین فرد به پیامبر است که با خود پیامبر از نظر عصمت فرق ندارد و علم‌شان هم در دین فرقی با پیامبر این است که علم رسول‌الله از وحی است و علم امام معصوم از خود رسول‌الله است و پیامبر هم نزدیک‌ترین فرد است به مبداء عالم وجود که خداست، به لحاظ همان فضایل انسانی وصفات الهی که در وجودش هست و آنقدر سعه وجدی پیدا کرده‌است که وحی را هم دریافت می‌کند. یک چنین شخصی (فقیه عادل) را امروز اصطلاحاً ولی فقیه می‌گوییم. یعنی کسی که ولایت‌امور در دست‌است، سرپرستی و تدبیر جامعه در دست‌است. این ولی فقیه با داشتن صفت عدالت مآذون است و حق دارد و اجازه دارد از طرف خداوند با واسطه امام معصوم و پیامبر تدبیر در امور جامعه کند. لذا می‌گوییم ولی فقیه حق دارد به مردم امر و نهی کند. زیرا که امر و نهی او متناسب به امر و نهی خداوند است. مردم هم فقط از ولی فقیه حق دارند اطاعت

باید بیش از همه ببینند به او باشد. بنابراین یک چنین فردی که فقیه و عالم هست، نزدیک‌ترین فرد به امام معصوم است و امام معصوم نزدیک‌ترین فرد به پیامبر است که با خود پیامبر از نظر عصمت فرق ندارد و علم‌شان هم در دین فرقی با پیامبر این است که علم رسول‌الله از وحی است و علم امام معصوم از خود رسول‌الله است و پیامبر هم نزدیک‌ترین فرد است به مبداء عالم وجود که خداست، به لحاظ همان فضایل انسانی وصفات الهی که در وجودش هست و آنقدر سعه وجدی پیدا کرده‌است که وحی را هم دریافت می‌کند. یک چنین شخصی (فقیه عادل) را امروز اصطلاحاً ولی فقیه می‌گوییم. یعنی کسی که ولایت‌امور در دست‌است، سرپرستی و تدبیر جامعه در دست‌است. این ولی فقیه با داشتن صفت عدالت مآذون است و حق دارد و اجازه دارد از طرف خداوند با واسطه امام معصوم و پیامبر تدبیر در امور جامعه کند. لذا می‌گوییم ولی فقیه حق دارد به مردم امر و نهی کند. زیرا که امر و نهی او متناسب به امر و نهی خداوند است. مردم هم فقط از ولی فقیه حق دارند اطاعت

بهبزاد نبوی:

خاتمی مرد اقتصادی نبود، مردم اشتباه کردند به او رای دادند

تژهای جمهوری‌خواهی فقط در حد سخنرانی در دانشگاه‌ها و محافل روشنفکری قابلیت مصرف دارد

بهبزاد نبوی، عضو ارشد سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی و نائب رئیس مجلس ششم ۲۰ اردیبهشت ۸۳ و در گفت‌وگو با ایسنا درباره عملکرد اصلاح‌طلبان پس از گذشت حدود هفت سال از دولت خاتمی اظهار داشت: «پیش از دوم خرداد ۷۶ که صحبت می‌کردیم، می‌گفتم خاتمی باید شعار اقتصادی بدهد. توسعه سیاسی و جامعه مدنی و آزادی برای مردم چندان ملموس نیست. کسانی که جزء ۲۰ میلیون بودند و برای حل مشکلات اقتصادی و معیشتی شان در دوم خرداد به خاتمی رای دادند اشتباه کردند چرا که باید می‌دانستند که خاتمی مرد اقتصادی نیست و نباید سراغ او می‌آمدند. البته من قبول ندارم که خاتمی در زمینه حل مشکلات و معیشت مردم کم گذاشته‌است. هیچ گروهی ماه‌ها روی افکار عمومی کار نکرده بود که دوم خرداد به وجود آید. ما اصلاً چنین شکل قدرتمندی نداریم و قبل از دوم خرداد هم نداشتیم. حتی اگر تشکیلات داشتیم معلوم نبود که توان خارج کردن مردم را از این یأس و دلزدگی داشته باشیم چه برسد به اینکه چنین تشکیلاتی نداشته و نداریم. بعضی از مردم به ما می‌گفتند ما در چهار انتخابات (دو ریاست جمهوری خاتمی، مجلس ششم و شورای شهر اول] به شما رای دادیم، چه کردید؟ استدلال‌های ما آنها را قانع نمی‌کرد. استدلال می‌کردیم که اگر رای ندهید ممکن است استقلال و تمامیت ارضی کشور به خطر بیفتد، برخی پاسخ می‌دادند که شاید مشکل کشور حل شود.» نبوی در این گفت‌وگو همچنین درباره سبب رای جریان جدید در انتخابات‌های مختلف گفت: «من که یکی از چهره‌های شاخص چپ بودم هر بار که نامزد شدم در جنوب شهر خیلی رای نداشتم؛ البته مناطق خاصی بود مثل نازی‌آباد که فرضا سعید حجاریان و دیگران در آنجا نفوذ داشتند. ممکن بود در آن مناطق رای داشته باشیم اما در مجموع همیشه جناح چپ از طرف قشر متوسط و روشنفکر حمایت می‌شد، یعنی همین مناطق مرکزی تهران، شمال شهر هم معمولاً تا پیش از دوم خرداد ۷۶ در انتخابات کم حضور می‌یافتند. جنوب شهر نیز بیشتر به راست رای می‌داد. در دوره ششم مجلس دور هفتم و هشتم ریاست جمهوری به نظر من چیزی که این موازنه را بر هم زد، رای شمال شهری‌ها بود که فکر می‌کنم عمدتاً به اصلاح‌طلبان رای دادند.» نبوی همچنین درباره استراتژی اصلاح‌طلبان پس از پایان مجلس ششم و دولت خاتمی گفت: «استراتژی ما حرکت از نو است. دوباره از ابتدا شروع می‌کنیم و چاره‌ای غیر از این نداریم. انقلاب نیز غیر عملی و غیرمعقول است. تژهای جمهوری‌خواهی هم فقط در حد سخنرانی در دانشگاه‌ها و محافل روشنفکری قابلیت مصرف دارد و هیچ الگوی عملی ارائه نمی‌دهد، به علاوه اینکه چنین شعارهایی با خصوصیات ملت ایران تطابق ندارد و مورد اقبال قرار نمی‌گیرد. به امید خارجی نشستن هم ثابت شده که اشتباه است.»

@farhiktegendaily

۳۳۳۳

فرهنگیستان

WWW.FDN.IR